

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРЛИГИ**
**“Б.ОСМОНОВ АТЫНДАГЫ ЖАЛАЛ-АБАД МАМЛЕКЕТТИК”
ИЛИМИЙ-БИЛИМ БЕРҮҮ ӨНДҮРҮШТҮК КОМПЛЕКСИ**

Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун
окумуштулар кеңешинде
каралып, бекитүүгө сунушталган
протокол №5

“31” 01 2025 ж

Бекитем

Б.Осмонов атындагы
ЖАМУнун ректору, профессор

К.Ж.Усенов

“4” 02 2025 ж

**“ФУНДАМЕНТАЛДЫК, КОЛДОНМО ИЗИЛДӨӨЛӨР ЖАНА
ИННОВАЦИЯЛЫК ТЕХНОЛОГИЯЛАР”
ИЛИМ-ИЗИЛДӨӨ ИНСТИТУТУНУН ЖОБОСУ**

1. Жалпы жоболор

1.1. Фундаменталдык; колдонмо изилдөөлөр жана инновациялык технологиялар илим изилдөө институту (мыннан ары - институт) “Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад мамлекеттик университетинин” (мындан ары ЖАМУ) структуралык бөлүмү болуп эсептелет.

1.2. Институттун кыскача аталышы :ЖАМУнун ФКИЖИТ ИИИ.

1.3. Институттун жайгашуу орду :720900 Манас шаары, Р. Азимов , 49.1.4. Институт ЖАМУнун илимий дисциплиналар аралык багыттарын өнүктүрүүдөгү актуалдуу көйгөйлөрдү чечүү максатында илимий иштерди жүргүзөт: маалымат технологиялары, интеграцияланган коопсуздук жана Кыргызстандагы улуттардын калыптанышынын дисциплиналар аралык аспектилер, консультациялык жана уюштуруу-методикалык иштер; илимдин жана техниканын илимий жетишкендиктерин жайылтуу; ЖАМУнун академиялык жана илимий иштеринин биримдигине негизделген инновациялык стратегияны жана изилдөө ишмердүүлүгүнө ылайык инфраструктураны түзүү.

1.5. ЖАМУнун институту структуралык бөлүмдөрү менен кызматташтыкта биргелешкен илимий изилдөөлөрдү жүргүзүп, окуу процессине өз компетенциясынын чегинде катышат.

1.6. Институт заманбап илимий деңгээлде теориялык, эксперименталдык, фундаменталдык, колдонмо илимий изилдөөлөрдү жүргүзөт. Жаңы илимий багыттарды иштеп чыгат, ар кандай илимий конференцияларга жана форумдарга, аймактык, республикалык жана эл аралык деңгээлдеги конкурстагы көргөзмөлөргө катышат.

1.7. Институт ректорго түздөн –түз баш ийет жана илимий иштер боюнча проректор менен биргеликте иш алып барат.

1.8. Институттун ишмердүүлүгүнө түздөн-түз жетекчилик институттун директору, ал эми , эгер ал жок болсо ректордун буйругу менен дайындалган кызматкер тарабынан жүргүзүлөт.

1.9. Институттун директору мыйзамда белгиленген тартипте ЖАМУнун ректорунун буйругу менен дайындалат жана бошотулат. Институттун директорунун укуктары жана милдеттери ЖАМУнун ректору тарабынан аныкталат.

1.10. Институттун директору, өз компетенциясынын чегинде, илимий иштерди камсыздоо жана институттун негизги милдеттерин ишке ашыруу боюнча бардык кызматкерлер үчүн милдеттүү болгон буйрутмаларды берүүгө укуктуу.

1.11. Институт өз ишинде кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрилигинин буйруктарына жана көрсөтмөлөрүнө, ЖАМУнун уставдарына жана ички эрежелерине, ректордун буйруктарына, илимий иштер боюнча проректордун буйрутмаларына, ушул Жобого ылайык белгиленген тартипте иш алып барат.

1.12. Иш кагаздар ЖАМУ тарабынан бекитилген иш кагаздардын номенклатурасына ылайык жүргүзүлөт.

2. Институттун негизги милдеттери

2.1. Кыргыз Республикасындагы илимий техниканын өнүгүшүнө багытталган жаңы билимдерди алууга көмөктөшкөн фундаменталдык жана колдонмо изилдөөлөрдү ишке ашыруу жана координациялоо.

2.2. Колдонмо социалдык-экономикалык проблемаларды чечүүнүн жаңы принциптерин издөө жана илимий негиздерин иштеп чыгуу.

2.3. Илимий-техникалык жана социалдык чөйрөдөгү инновациялык процесстерди илимий-методикалык, эксперттик-аналитикалык жана консультациялык колдоо.

Институттун ишмердүүлүгүнүн принципалдуу жаңы багыттары боюнча илимий изилдөөлөрдү уюштуруу.

2.5. Институттун профилине ылайык жаңы билимдерди түзүү, жаңы билим берүү технологияларын өнүктүрүү, илимий мектептерди жана убактылуу изилдөөчү топторду өнүктүрүү үчүн фундаменталдуу изилдөөлөрдү күчөтүү.

2.6. Фундаменталдык жана колдонмо илимдин билим берүү процессинин бардык этаптарында өз ара байланышын камсыздоо, анын ичинде биргелешкен илим-изилдөө иштеринин (мындан ары – Илимий – изилдөө иштеринин) жыйынтыктарын лекциялык курстарда колдонуу, окуу-илимий, лабораториялык жана курстук иштерди даярдоо.

2.7. ЖАМУнун кызматкерлеринин илимий, чыгармачылык жана илимий-методикалык квалификациясын үзгүлтүксүз жогорулатуу жана жакшыртуу үчүн шарттарды илимий-методикалык камсыздоо жана уюштуруучулук жактан колдоо.

2.8. Биргелешкен изилдөө жүргүзүү келишимдердин (макулдашууларын) негизинде, чет өлкөлүк алдыңкы мектептердин адистер менен тажрыйба алмашуу максатында түрдүү проблемалар боюнча илимий-практикалык иш-чараларды уюштуруу жана катышуу.

2.9. Институттун кызматкерлеринин, ЖАМУнун студенттерин жана адистеринин квалификациясын жогорулатуу үчүн аспирантура, докторантура, магистратура, Phd докторантурада изденүүчү формасында кадрларды даярдоого көмөк көрсөтүү, ошондой эле кошумча билим берүү кызматтарынын форматында институт илимий ишмердүүлүк чөйрөсүндөгү адистер үчүн тиешелүү курстарды жана окуу циклдердин өткөрүү.

2.10 Өз компетенциясынын чегинде институттун илимий ишмердүүлүгүнүн профили боюнча органдарга жана мекемелерге консультациялык жардам көрсөтүү.

3. Институттун компетенциясы

Институттун компетенциясына төмөнкүлөр кирет:

3.1. Илимдин дисциплиналар аралык багыттарын өнүктүрүүнүн актуалдуу проблемаларын чечүүгө арналган фундаменталдык жана колдонмо илимий изилдөөлөрдү жүргүзүү:

- маалыматтык технологиялар;
- биомедициналык технологиялар;
- адам ресурсу жана санариптик билим берүү
- интеграцияланган коопсуздук;
- кыргызстандын улуттарынын регионалдык калыптанышы.

3.2. Жогорку жана кошумча кесиптик билим берүүнүн сапаттык жаңы эксперименталдык илимий базасын түзүү.

3.3. Чет өлкөлүк билим берүү мекемелери, илимий мекемелери жана өндүрүштүк уюмдар, илимий жана илимий – техникалык кызматташтыкты уюштуруу. Университеттин ичиндеги, аймактык, эл аралык конгресстерди, конференцияларды, институттун актуалдуу көйгөйлөрү боюнча симпозиумдарды уюштуруу жана өткөрүү.

3.4. ЖАМУнун билим берүү мекемеси катары окуу жайдын кадыр-баркынын өсүшүнө көмөктөшүү, анын позитивдүү репутациясын калыптандыруу, билим берүү жана илимий коомчулукта коомдо таанылышына көмөктөшүү.

3.5. Аймактык, чет элдик жана эл аралык мекемелер, фонддор менен өндүрүштүк байланыштарды жана мамилелерди түзүү. Изилдөө ишмердүүлүгү жаатында башка структуралар менен кызматташуу программаларын иштеп чыгуу жана ишке ашыруу. Илим, билимдин дүйнөлүк системасына кирүү, илимий продуктуларды биргелешип иштеп чыгуу үчүн чет өлкөлөрдүн окуу сессиялары, мекемелери жана башка уюмдары менен эл аралык илимий кызматташтыкты кеңейтүү.

3.6. Институттун ойлоп табуучулук артыкчылыгын коргоону камсыз кылуу.

4. Институттун структурасы жана штаттык расписаниеси

4.1. Институттун структурасы жана штаты ЖАМУнун илимий изилдөөлөрдү жүргүзүүнүн финансылык жана материалдык-техникалык мүмкүнчүлүктөрүнө негизделген изилдөө иштеринин негизги милдеттерин, өзгөчөлүктөрүн жана көлөмүн эске алуу менен аныкталат.

4.2. Институттун түзүмү жана штаты белгиленген тартипте институттун директорунун сунушу боюнча ЖАМУнун ректору тарабынан бекитилет.

4.3. Институттун структуралык бөлүмдөрүнүн функциялары ЖАМУ тарабынан белгиленген тартипте бекитилген жоболор менен аныкталат.

4.4. Түзүмдүк бөлүктү ЖАМУ тарабынан бекитилген жана белгиленген тиешелүү бөлүм жөнүндө жобонун жана кызматтык нускаманын негизинде иштеген адис жетектейт.

4.5. Институттун кызматкерлеринин укуктары жана милдеттери, мыйзамдары, Кыргыз Республикасынын жогорку билим берүү жана илим министрлигинин буйруктары жана көрсөтмөлөрү, ЖАМУнун уставы, ички тартип, ректордун буйруктары, илимий иштер боюнча проректордун буйрутмалары, структуралык бөлүмдөр жөнүндө жоболор, ЖАМУда белгиленген тартипте бекитилген кызматтык нускамалар менен аныкталат.

4.6. Институттун кызматкерлерин жумушка алуу жана боштуу учурдагы мыйзамдарга жана ЖАМУда белгиленген тартипте директордун сунушу жана ЖАМУнун ректорунун буйругу менен ишке ашырылат.

4.7. Институтту каржылоонун негизги булактары: ЖАМУ тарабынан изилденген илимий-изилдөө келишимдеринен келип түшкөн кайрымдуулук салымдары жана Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына тыюу салынбаган башка каражаттар саналат.

5. Институттун ишин уюштуруу

5.1. Изилдөө жана өнүктүрүү иштери институттун илимий, ага илимий, жардамчы персоналы, ЖАМУнун окумуштуулары, аспиранттар, докторанттар жана изденүүчүлөр, магистранттар тарабынан институттун бөлүмдөрүнүн базасында ишке ашырылат.

5.2. Институттун изилдөө планы мамлекеттик тапшырмалардын, институттун профилинин, анын илимий жана экономикалык кызыкчылыктарынын негизинде институттун структуралык бөлүмдөрүнүн пландарынын негизинде иштелген.

5.3. Институттун ишинин жыйынтыгы боюнча отчеттор белгиленген формаларда берилет.

5.4. Институттун кызматкерлеринин иши Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, ЖАМУнун уставына, ички тартипке, ректордун буйруктарына, илимий иштер боюнча проректордун буйрутмаларына ушул жобого ылайык уюштурулат. Институттун кызматкерлеринин иштөө убактысы бир жумада беш күндүк болуу менен 8:00дөн 17:00го чейин, түшкү тыныгуу 12:00 дөн 13:00го чейин белгиленет.

5.5. Кызматкерлердин айрым категорияларынын иштөө режиминин өзгөчөлүктөрү КРнын Өкмөтүнүн мыйзамдарына ылайык аныкталат.

5.6. Кызматкерлерди, кесиптерди (кызмат орундарын) айкалыштыруу, аткарылган жумуштун көлөмүн көбөйтүү жана ага байланыштуу кошумча төлөмдөр иштеп жаткан мыйзамдарга ылайык чечилет.

5.7. Институттун ишин уюштуруу үчүн ЖАМУнун мүлкү акысыз колдонулат.

6. Институттун илимий-изилдөө иштери

6.1. Институттун илимий-изилдөө иштери, институттун илимий багытына ылайык жана институттун профилине жана илимий приоритеттерине туура келген илимий изилдөө темалары боюнча жүргүзүлөт.

6.2. Институттун илимий изилдөө чөйрөсүндө ишмердүүлүгү төмөнкү багыттарды камтыйт: - институттун профилине ылайык келген фундаменталдык жана колдонмо мүнөздөгү актуалдуу көйгөйлөрдү чечүүгө багытталган, аткаруу органдарынын программаларына киргизилген изилдөөлөрдү жана тажрыйба-конструктордук иштерди ишке ашыруу;

- институттун кызматкерлеринин мамлекеттик, өндүрүштүк, региондук изилдөө программаларынын алкагында илимий изилдөөлөрдү жүргүзүүгө, илимий изилдөө үчүн гранттарга катышуусу;
- институттун кызматкерлеринин илимий иштеринин жыйынтыктары боюнча басылмаларды даярдоо;
- институттун катышуусу менен илимий эмгектердин жыйнактарын чыгаруу, патенттерди алуу, илимий даражалар үчүн диссертацияларды даярдоо жана коргоо уюштуруу;
- аяктаган илимий долбоорлорду талкуулоо жана аларды коргоо боюнча сунуштарды берүү;
- илимий-техникалык кеңештин ишине катышуу;
- илимий-практикалык конференцияларды, симпозиумдарды, семинарларды өткөрүү;
- институттун кызматкерлеринин республикалык жана чет өлкөлөрдөгү илимий-практикалык семинарларга, конференцияларга, симпозиумдарга ж.б. иш-чараларга катышуусу.
- илимий-изилдөө иштеринин экономикалык эффективдүүлүгүнө жетишүү;
- изилдөө иштеринин материалдык базасынын заманбап илимий иштерге шайкештигине жетишүү.

6.3. Институттун изилдөө иштери жаатындагы ишмердүүлүгү ЖАМУнун аттестациясына көмөк көрсөтүүгө тийиш.

7. Институттун ЖАМУнун сапат менеджмент системасындагы ишмердүүлүгү

7.1. Институт ЖАМУнун сапатты башкаруу системасын (СБС) жакшыртууга активдүү катышат.

7.2. ЖАМУнун СБСнын алкагында институтта эл аралык стандарттардын принциптерине негизделген жана студенттердин, кызматкерлердин жана жумуш берүүчүлөрдүн муктаждыктарын канааттандырууга багытталган система иштөөгө тийиш.

7.3. Институттун ишинин эффективдүүлүгүнүн жана натыйжалуулугунун көрсөткүчтөрү ЖАМУнун отчеттук жана критерийлик индикаторлоруна ылайык келүүгө тийиш.

7.4. Институттун директорунун сунушу боюнча, ЖАМУнун ректорунун буйругу менен кесиптердин жана СБСнын документтеринин иштөө тартибин сактоо үчүн жооптуу, ошондой эле кызматкерлерге СБС жөнүндө маалыматты жеткирүүдө сапат боюнча жооптуу дайындалат.

7.5. Институттун СБС документтери ЖАМУда белгиленген тартипте бекитилген номенклатурага ылайык жүргүзүлөт.

8. Институттун башка структуралык бөлүмдөр менен байланышы

8.1. Институттун ЖАМУнун башка бөлүмдөрү менен болгон байланышы процесстердин чынжырындагы “аткаруучу–керектөөчү (кардар)” мамилеси катары же өз ара маалымат алмашуу жана иштин айрым түрлөрүн (долбоорлорду, программаларды) биргелешип ишке ашыруу үчүн өнөктөштүк катары курулат.

8.2. Институт менен ЖАМУнун ортосундагы байланыш изилдөө процессинин абалы жөнүндө отчет жана маалымат берүү аркылуу жүргүзүлөт. Институт илимий кеңештин чечимдерине

ылайык, ЖАМУнун нормативдик документтеринде белгиленген формаларды жана маалыматтарды даярдайт.

8.3. Башка кызматтар жана структуралык бөлүмдөр менен байланыштар тиешелүү кызматтар жана структуралык бөлүмдөр жөнүндөгү жоболордун негизинде институт тарабынан ишке ашырылат.

8.4. Институт белгиленген тартипте, өзүнө жүктөлгөн милдеттерге ылайык, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында, ЖАМУнун уставында, учурдагы көрсөтмөлөр, башка жоболордо каралган илимий-изилдөө жана башка иштердин өз убагында жана сапаттуу аткарылышы үчүн жооп берет.

8.5. Институттун кызматкерлери Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында, ЖАМУнун уставында, учурдагы нускамаларда, структуралык бөлүмдөр жөнүндөгү жоболордо, буйруктар жана башка ченемдик укуктук актыларда каралган кызматтык нускаларга ылайык жүктөлгөн милдеттердин сапатсыз жана өз убагында аткарбагандыгы үчүн белгиленген тартипте жоопкерчилик тартышат.

8.6. Бул жобого бардык өзгөртүүлөр жана толуктоолор ЖАМУнун уставында белгиленген тартипте жүргүзүлөт.